

نوجوانان مشهدی، راویان جنگ روایت‌ها

روایتی از گردهمایی نوجوان «باشگاه مانا» که مهارت‌های تولید محتوای رسانه‌ای را آموزش دیدند

گزارش روز

مرتضی محمودپور روزنامه نگار

از لحظه ورود به اردوگاه تربیتی شهید هاشمی مشهد، فقط آنچه به چشم و گوشمان می‌رسید، تصویر و صدای صد‌ها دانش‌آموز پسر مشهدی بود که یادِ حال پیاده‌شدن از اتوبوس‌ها بودند، یا دسته‌دسته گرد هم حلقه زده یا مقابل پیشخوان میز پذیرش اجتماع کرده بودند. این نوجوانان، مهمانان یک دوره فرهنگی تربیتی بودند که چندروزی است دعوت‌نامه‌های آن در سطح شهر نصب شده و با عنوان «رایانو» از دانش‌آموزان مشهدی دعوت می‌کند تا در یک دوره مهارت‌آموزی اقتصادی شرکت کنند. سازمان فرهنگی اجتماعی شهرداری مشهد با مشارکت مؤسسه فرهنگی شهرآرا با اجرای این طرح، برنامه ریزی کرده تا نوجوانان مشهدی با مهارت‌های کسب‌درآمد از رسانه و همچنین سرفصل‌های سواد رسانه آشنا شوند و در یک دوره هشت‌ساعته، ابتدا شیوه تولید محتوا را بیاموزند و در ادامه با حضور اساتید هر حوزه، از محتوای خود رفع ایراد کنند.

عکس: به‌علاوه‌سنگالی اشورا

باید والدین هم آموزش ببینند

سید محمد مطه موسوی پایه هفتم دبیرستان شاهد شوشتری

چند وقتی هست که در حوزه تدوین و تولید پادکست فعالیت می‌کنم. عمومی من در رادیو کار می‌کند و با دیدن کارهای او علاقه مند به حوزه تولید محتوای صوتی شدم. با همه این تفاسیل، متأسفانه در سال‌های اخیر همیشه کارهایم به صورت آماتور و غیر حرفه‌ای بود و به همین دلیل، وقتی با خبر شدم که قرار است دوره‌ای با هدف تولید محتوای قابل فروش برگزار شود، به سرعت ثبت‌نام کردم؛ البته یک نکته است که به اساتید هم انتقال دادم و به نظرم باید مورد توجه برگزارکنندگان دوره قرار بگیرد. یک جنبه مهم از تربیت فعال رسانه‌ای همین برنامه هاست؛ اما به موازات این، باید پدرها و مادرها هم توجیه باشند. باید به والدین بگویید که اقتضایات عصر جدید چیست تا اگر ما بخواهیم کار رسانه‌ای انجام بدهیم، به علاقه ما توجه کنند.

از این بهتر نمی‌شود!

سید محمد عماد ناصری دانش آموز پایه هشتم دبیرستان خیمه‌الانتظار

پدر و مادر من همیشه تأکید داشتند که اگر دوست دارم آدم موفق باشم، باید از همین سن و سال به فکر مهارت‌آموزی باشم. چند روز قبل در مسیر بازگشت از مدرسه، تبلیغات رایانو را در یک بلیبورد شهری دیدم. به شماره‌ای که اعلام شده بود، پیامک فرستادم و ثبت‌نام کردم. دلیل اصلی حضورم، یادگیری مهارتی بود که از یک راه معقول منجر به کسب درآمد شود؛ اما وقتی در برنامه حاضر شدم، فهمیدم که رویکرد اصلی برنامه، آموزش مهارت تولید محتوای رسانه‌ای برای کسب درآمد است. عالی است! به نظر من دیگر از این بهتر نمی‌شود که بتوانم همان طوره که با تلفن همراه و تبلت کار می‌کنم، به کسب درآمد هم فکر کنم.

شعله مسئولیت پذیری

قاسم فتحی نویسنده روزنامه نگار

حضور در این دوره به مثابه شعله کوچکی است که در دل و ذهن بچه‌ها روشن می‌شود؛ این شعله مسئولیت‌پذیری اجتماعی است. نوجوانی که وارد این دوره شود، شاید برای گذراندن یک وقت مفرح و انجام یک کار گروهی و تفریحی آمده باشد؛ اما بدون شک به عنوان یک عنصر دارای روحیه اجتماعی از دوره خارج خواهد شد. بچه‌ها موقعیتی پیدا کرده‌اند که در سن پایین در حوزه‌ای که علاقه دارند، استاد ببینند، حرف بزنند، کنکاش کنند و همه این‌ها می‌تواند دستاورد باشد.

نقش آفرینی در جهان روایت‌ها

سید بشیر حسینی جامعه‌شناس و استاد دانشگاه

جهان امروز، جهان روایت‌هاست و از هر واقعه‌ای در دنیا به تعداد زاویه‌ای که به آن نگاه کنیم، می‌توان روایت خلق کرد. شما امروز می‌بینید مثلاً یک نسل‌کشی تمام‌عیار در غزه در جریان است؛ اما حتی برای چنین کشتار آشکاری هم رسانه‌ها در حال روایت‌سازی هستند تا زاویه‌های مختلف بتوانند بر جنایت صهیونیست‌ها سرپوش بگذارند. به همین دلیل است که می‌گوییم بهترین روایت‌ها در عصر امروز، داستانی است که کوتاه، ساده و جذاب باشد و کاربری این دوره برای نوجوانان مشهدی این است که همین میبانی را به آنان آموزش دهد. دنیای رسانه، دنیای نمایش‌های دراماتیک و عمدتاً خلاف واقع برای مخاطبانی است که متغیلات به هر محتوایی چشم و گوش می‌سپارند. بر همین اساس، زمانی که دعوت‌نامه تدریس در این طرح از طرف شهرداری مشهد برایم ارسال شد، مشتاقانه آن را پذیرفتم؛ زیرا باور دارم که مشهدالرضا^ع با پشتوانه فرهنگی خود می‌تواند هر نوجوان و جوان خود را در مقام یک کنشگر رسانه‌ای تربیت کند.

در جست‌وجوی حقیقت فضای مجازی

سید مصطفی هاشمی دانش آموز پایه سوم مدرسه فداییان اسلام

به نظرم باید به محتواهای رسانه‌ای همیشه به چشم تردید نگاه کرد. خاصیت رسانه و محتواهایی که در اینستاگرام و شبکه‌های اجتماعی منتشر می‌شود، این است که موضوعات راهیجانی کنند؛ در حالی که شاید کل محتوا دروغ باشد و در واقع، اصل ماجرا آن چیزی نباشد که به ما می‌گویند. به همین دلیل، دوست داشتم درباره سواد رسانه بیشتر بدانم. چند وقت قبل یک برنامه در تلویزیون دیدم که درباره دروغ‌های مجازی می‌گفت و از آن زمان دیگر اشتیاقم را به وقت‌گذرانی در شبکه‌های اجتماعی به عنوان یک برنامه تفریحی از دست داده‌ام. با این حال، خیلی از دوستانم در مدرسه هنوز به این کار علاقه دارند و برای همین، در این دوره شرکت کردم تا بتوانم حقیقت‌های فضای مجازی را به آن‌ها بگویم. این دوره خیلی مؤثر بود و خیلی کمک کرد. پاسخ خیلی از سؤالاتی را که داشتم، پیدا کردم.

مشتاق و متمرکز بر سواد رسانه

محمد مطه سلطان‌زاده دانش آموز پایه نهم دبیرستان شریف

نه فقط من، بلکه همه دوستانم در شب و روز خود ساعت‌ها در شبکه‌های اجتماعی حضور داریم. این حضور هم سن و سال‌های من در فضای مجازی به یک امر اجتناب‌ناپذیر تبدیل شده و حالا فراتر از اینکه خوب است یا بد، لازم است دانش‌آموزان با حقایق این فضا بیشتر آشنا شوند. متأسفانه ما امروز همواره می‌بینیم که فقط بر ضرورت‌ها تأکید می‌شود؛ یعنی کارشناسان و معلمان در تلویزیون یا مدرسه تأکید می‌کنند که مواظبت سواد رسانه برای بچه‌ها ضروری است؛ اما در عمل تلاشی برای شکل‌دهی به یک دوره متمرکز در این حوزه انجام نمی‌شود. شما امروز در این رویداد به چشم دیدید که همه بچه‌ها می‌خوابد استاید بودند و مشتاقانه بر یادگیری تمرکز داشتند. چرا این طور بود؟ چون دانش‌آموزان هم از یادگیری سواد رسانه استقبال می‌کنند و علاقه مند به آن هستند.

محفلی برای نوجوانان شهر

جاوید کیانی معاون شهردار و رئیس سازمان فرهنگی و اجتماعی شهرداری مشهد

این برنامه مزیت‌های ذاتی متعددی را برای جامعه هدف خود ایجاد کرده است. یک جنبه مهم همین گردهمایی و فضای مفرحی است که در خلال آن، آموزش به شیوه‌ای نرم و مؤثر به نوجوانان دختر و پسر مشهدی ارائه می‌شود. علاوه بر این، تلاش ما این بوده که رایانو به محفلی برای دانش‌آموزان این شهر تبدیل شود تا هر کس که دغدغه‌ای در حوزه کار رسانه دارد و علاقه‌ای در خود احساس می‌کند، بتواند به سادگی با آن ارتباط بگیرد، علاقه خود را دنبال کند و استعداد خود را رشد دهد. به موازات همه مزیت‌های اجرایی، برنامه ریزی شده تا رایانو به عنوان هسته متمرکز نوجوانان رسانه‌ای مشهد در فرهنگ‌سرای رسانه به فعالیت ادامه دهد. تأکید می‌کنم که قرار نیست این دانش‌آموزان پس از این برنامه به حال خود رها شوند؛ بلکه در عمل، هر کس که در این دوره با شرکت کند، علاوه بر اینکه آموزش می‌بیند، تولید محتوا می‌کند و خود را رشد می‌دهد، می‌تواند بر اساس استانداردهای کار رسانه‌ای در موضوعات مشخص تولید محتوا کند و با فروش اثر به رایانو، کسب درآمد کند تا این مدل به تدریجی برای کسب درآمد حرفه‌ای در فضای آزاد تبدیل شود.

هویت آفرینی، دستاورد مهم رایانو

حسین کمیلی فعال رسانه‌ای محور مقاومت

به معنای واقعی کلمه، این دوره بر یک فرصت فوق‌العاده ایستاده است؛ زیرا رسانه در عصر حاضر به یک ابزار غیرتخصصی تبدیل شده و به جرئت می‌توان گفت بی‌آنکه نیاز به تحصیل آکادمیک یا گذراندن دوره‌های خاص باشد، همه افراد حتی نوجوانان و کودکان می‌توانند در موضوعات مختلف محتوایی تولید کنند و در فضای مجازی به اشتراک بگذارند. بچه‌های ما امروز تقریباً همه می‌دانند چگونه باید با استفاده از تلفن همراه خود یا والدینشان تولید محتوا کنند و به همین دلیل با وجود اینکه گفته می‌شود بیش از ۲ هزار و ۵۰۰ نفر ثبت‌نام کرده‌اند، اما به نظر من این ظرفیت وجود دارد که جمعیت بسیار بیشتری در این دوره با شرکت کنند. به نظر من بزرگ‌ترین مزیت دوره این است که نوجوانان حاضر در برنامه را با عنوان «نوجوان رسانه‌ای» اطلاق می‌کند. این اطلاق، هویت آفرین است.

رشد هدفمند استعدادها

امیر حسین حجار دانش آموز پایه هفتم مدرسه شهید شوشتری

بزرگ‌ترین دوره‌ای زندگی من میان درس خواندن و وقت‌گذراندن در فضای مجازی است. همیشه وقتی گوشی به دست می‌گیرم، پدر و مادر من تذکر می‌دهند که برگردم سراغ درس‌هایم؛ چون معتقدند راه موفقیت از مسیر تحصیل می‌گذرد. با این حال، وقتی متوجه شدم این دوره با هدف آموزش مهارت‌های کسب درآمد از تولید محتوای مجازی برگزار می‌شود، فوری ثبت‌نام کردم. حالا با مهارت‌هایی که اینجا فرامی‌گیریم، این شرایط فراهم شده که در رایانو عضو شوم، یاد بگیرم که چگونه تولید محتوا کنم و به شکل هدفمند، این علاقه‌ام را رشد بدهم. حتی این امکان فراهم است که محتوای نهایی را به باشگاه عرضه کنیم تا آن را خریداری کنند. خیلی دوست دارم تولید محتوای حرفه‌ای در فضای مجازی داشته باشم. امیدوارم این مسیر را در رایانو تمرین کنیم و خیلی زود بتوانیم به مسیر کسب درآمد حرفه‌ای برسیم.

سواد رسانه، ضرورت زندگی

محمد سبحان سپاهی دانش آموز پایه پنجم مدرسه شهید برونسی

برای من شخصاً خیلی مهم بوده که بتوانم در این حوزه حاضر شوم. پیش از برگزاری، تحقیق کرده بودم و می‌دانستم که محتوای دوره بر اساس آموزش‌های حوزه رسانه است. خیلی به این حوزه علاقه دارم و به همین دلیل به برنامه آمدم تا بتوانم با استادان مطرح هر حوزه صحبت کنم. به نظرم این خیلی خوب است که به همراه بازی و سرگرمی، محتوای به روز رسانه‌ای در اختیار هم‌سن و سالان من قرار بگیرد. به هر حال، هر چه باشد، فضای زندگی ما در این عرصه است و ساعت‌های طولانی از شبانه‌روز چه هنگام تحصیل و چه قبل و بعد از آن را در شبکه‌های اجتماعی می‌گذرانیم. به همین دلیل، همیشه برایم دغدغه بوده که درباره الزامات این حوزه بیشتر بدانم و حتی با تولید محتوا در آن نقش آفرینی داشته باشم.

۸ ساعت آموزش برای ۱۰۰۰ دانش‌آموز

علی قربانی دبیر رویداد رایانو

در امتداد فعالیت اثربخش باشگاه نوجوانان مشهدی (مانا)، طرح فرهنگی رایانو یا همان گردهمایی نوجوانان رسانه‌ای مشهد با هدف تقویت هوش اقتصادی هزار دانش‌آموز پسر و دختر کمتر از هجده سال در حال اجراست تا جامعه هدف نوجوانان ما به بهانه یک دوره آموزش مهارت‌های درآمدزایی، با سرفصل‌های آموزشی در حوزه سواد رسانه نیز آشنا شوند. بالغ بر ۲ هزار و ۵۰۰ دانش‌آموز دختر و پسر مشهدی ثبت‌نام کردند که از میان آن‌ها، هزار نفر که شرایط سنی مدنظر را داشتند، انتخاب شدند. نوجوانان مشهدی آموزش می‌بینند که در زمینه‌های پادکست صوتی، خبرنگاری و خبرنگاری، تدوین کلیپ، عکاسی و طراحی پوستر تولید محتوا کنند. پس از آموزش نیز اساتید سواد رسانه در هر کدام از این زمینه‌ها به نقد و بررسی آثار شرکت‌کنندگان می‌پردازند.

یک تیر و دو نشان

محمد حسن صلواتی عکاس و مستندساز

باید این را به فال نیک گرفت که تعدادی از نوجوانان شهر با تمرکز بر فعالیت رسانه‌ای در حال کسب مهارت هستند؛ البته وجه تمایز دوره این است که از زاویه مباحث اقتصادی هم مورد توجه قرار گرفته و بچه‌ها علاوه بر اینکه سواد رسانه و تولید محتوای فنی در حوزه عکاسی، تدوین و تصویربرداری را یاد می‌گیرند، هم زمان این آموزش با کاربری بسیار عملی مبتنی بر توانایی کسب درآمد به آنان ارائه می‌شود. این موضوع، مصداق همان یک تیر و دو نشان و البته کیمیای نایابی است که متأسفانه حتی در مدارس و دانشگاه‌ها نیز از آن غفلت می‌شود. به نظر من لازمه این دوره آن است که ادامه دار باشد.

